

ΦΙΛΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

Ἀγαπητέ μου,

Ἐνα βράδυ γυρίζοντας ἀπὸ τὸν περίπατο, σ' ἕνα σιαμνὶ κάθησ' ἀποσταμένος ὁ δέντροθλόωτος δρόμος ἦταν ἔρημος· κάπου κάπου βιαστικά περνοῦσε κανένας· κάθε λίγο καὶ λιγάκι τὰ περάσματα τοῦ τράμ ἔκοβαν τὴ σιγαλιά τῆς ὥρας ἀπὸ τὸ περιβόλι μιᾶν αἴθρα λεπτοῦλα μρωμένη δὲν ξέρω ἀπὸ ποιῶν δέντρων εὐωδιές, μιᾶν αἴθρα πρ ὁ σ ι ν η (δὲν τὸ πιστεύω νὰ θυνώσῃς γιὰ τὸ ἐπίθετο καθὼς ἕνας μιὰ φορὰ ποῦ μοῦ ἔψαλε τὸν ἀναβαλλόμενον γιὰτ' εἶχα γράψει κάπου μ ο υ σ ι κ ῆ τ ρ ι α ν τ α φ υ λ λ ἔ ν ι α) μούφερνε στὰ μάτια μου μπροστὰ δυσκολοθώρητα φαντάσματα, ἔκανε καὶ βοῦίζαν ἤχοι σταδιὰ μου δυσκολογνώριστοι, ξυπνοῦσε μέσα μου περασμένη ζωὴ μισολησμονημένη. Ἐξαφρα πέρασε ἀπὸ μπροστὰ μου μιὰ γυναίκα· δὲ μοροῦσα καλὰ νὰ ξεχωρίσω τὴν ὄψη τῆς, ἀλλ' ἀπὸ τὸ ντύσιμο καὶ τὴν περπατησιὰ τῆς ἔνοιωσα πὼς ἦταν φτωχοπούλα. Διάβηκεν ἀπὸ μπροστὰ μου καὶ πήγε καὶ στάθηκεν ἀντίκρου μου, λίγα βήματα μακρὰ, κοντὰ στὴ γραμμὴ τοῦ τράμ, μέσα στὸν κύκλο τοῦ ἀχρικόκκινου φωτὸς ποῦ ἔρχιχεν ἐκεῖ στὸ δρόμο ἀπιθωμένο τὸ φαναράκι τοῦ φύλακα τῆς γραμμῆς. Τότε φωτίσθη κάπως καὶ τὸ πρόσωπό τῆς κ' ἔδειχνε πὼς ἦταν νέο καὶ συμπαθητικὸ. Στάθηκε ἡ γυναίκα καὶ κτύταζε δεξιὰ καὶ ἄριστερά κ' ἔκανε λίγα βήματα μπροστὰ καὶ λίγα πίσω· καὶ πάλι ἀκίνητος καὶ πάλι τριγύριζε κ' ἔστριβε τὸ κεφάλι τῆς, ἔτσι καθὼς μοῦ φαίνονταν, μὲ κάποιαν ἀνησυχία καὶ μὲ κάποια ντροπὴ μαζί, κ' ἔλεγε πὼς κάποιον περιμένε καὶ πὼς γύρευε κάτι. Ζητιὰνα ἀπὸ τὸ φέρεσιμό τῆς δὲν ἔστεινε νὰ εἶνε, ἀλλ' οὔτε καὶ κρυὰ τῆς προκοπῆς. Δὲν ξέρω πὼς τὴν πήρα γιὰ κακὴ γυναίκα. Συνώθηκα νὰ φύγω γιὰτ' ὅσο κι ἂν ἦταν γιὰ λύπη τὸ παραλυμένο κορμί, τόσο ἐπλάτανεν ἡ ὥρα, τὰ δέντρα, ταχεράκι, ἡ σιγαλιά τόσο μεθοῦσαν, ὥστε φοβήθηκα μὴν ἀγναντέψω μπροστὰ μου τὸν κατήφορο τῆς ἀμαρτίας. Ὅμως ἐκείνη τὴ στιγμή πρόβαλεν ἕνας ἀνθρώπος, τράβηξε ἴσα στὴ γυναίκα, κ' ἔπιασαν κουβέντα. Καὶ στάθηκε καὶ μισάκουγα τὰ λόγια τους. Δὲν ἦταν ἀδιάντροπα λόγια πωλημένων ἐρώτων, ἀλλ' οὔτε καὶ λόγια ἀστόχαστα φλογισμένων παθῶν· δὲ μιλοῦσαν οὔτε μὲ τὴν ἔνοχον ἡσυχία τῶν ἀνθρώπων ποῦ δὲν τοῖς δίνει τίποτε ἄλλο ἀπὸ μιᾶν ἄγριαν ὀρμὴ, οὔτε μὲ τὸν ὀλόγλυκο τρομό ποῦ δέρεται, κάθε ποῦ ἀνταμώνονται, τὰ κρυφαγαπημένα ταιριάκια. Μιλοῦσαν ἡμερὰ κ' ἄφοβα, γλυκὰ καὶ γαληνὰ, νοικοκυρεμένα κεδχοριστημένα, κ' ἔλεγαν τέτοια λόγια κ' ἔλεγαν τόσα μόνον ὅσο ποῦ νὰ καταλάβω πὼς εἶχα μπροστὰ μου ἕνα πολὺ φτωχικὸ, μὰ καὶ πολὺ ἀγαπημένον ἀνθρώπου. Ὁ ἄντρας ἦταν ὁ φύλακας τῆς γραμμῆς, κ' ἦταν τὸ ταῖρι του ἡ γυναίκα· καθὼς ἄργησε τὸ βράδυ νὰ γυρίσῃ στὴ φαμίλια του, καθὼς δὲν τὸν εἶχεν ἰδῆ ὅλη τὴν ἡμέρα, φοβήθηκε μήπως τὸν ἦρε τίποτε κακὸ, καὶ νύκτα πήρε τοὺς δρόμους γυρεύοντάς του. Καὶ ντράπηκα γιὰ τὸν ἑαυτό μου καὶ κατάλαβα πὼς δὲν ἐφέρθηκα καλὰ ποῦ ἀδίησα, ἔτσι καὶ μέσα στὰ βᾶθη τῶν στοχασμῶν μου, ἔτσι καὶ γιὰ μιὰ στιγμή μονάχα, τὸ φτωχὸ καὶ τᾶξιό πλάσμα. Κι ἀπὸ τότε εἶμαι καλλίτερος. Κι αὐτὰ τὰ σκοτεινὰ καὶ τὰ παράξενα ποῦ τύχη ν' ἀπαντήσω στὸ δρόμο μου, ἀγωνίζομαι νὰ τὰ ξεδιαλύνω μὲ συλλογισμοὺς ἄγρους καὶ καθάρσιους· κ' ὅσο μπορῶ τὴ διώχνω τὴν κακὴν ὑποψία, καὶ δὲν τὴν ἀφήνω νὰ ξαναπατήσῃ μέσα μου.

Ο ΦΙΛΟΣ ΣΟΥ

ἌΝΑ ΤΟ ἌΣΤΥ

— Τί ζέστη πάλι σήμερα! Γύρισε ὁ Ἰούλιος! ἔλεγγαν προχθές τὴν Παρασκευὴν οἱ Ἀθηναῖοι. Καὶ ἐπειδὴ ἴδρωσαν πολὺ τὴν ἡμέραν, τὴν ἑσπέραν κατέκλυσαν ὄλοι καὶ ὄλοι τοὺς περιπάτους, τὰ κέντρα τῆς ἀναψυχῆς, τὰ θέατρα, τὰ καφενεῖα. Δὲν ἐφοβήθησαν διόλου τὸ προδοτικόν, τὸ ὑπουλον τῆς ἐκτάκτου ἐκείνης θερμότητος οὐδὲ παρετήρησαν νέφη τινὰ πολὺ μικρὰ ἀλλὰ πολὺ μελανὰ, τὰ ὅποια συνησκότιων εἰς τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας πολλὰκις τὸν ἥλιον. Μόνον εἰς τὰ Ὀλύμπια ἤρχον· εἰς τοῦ Τσόχα ἐδίδοτο τὸ Ἐπὶ τοῦ Καταστρώματος, εἰς τὴν Ὀμόνοιαν ἡ Διογυσία. Δὲν εἶχον ἀκόμη τελειώσει αἱ πρῶται πράξεις ὅταν ἡ θύελλα ἐξέσπασε τόσον μανιώδης, ὅσον αἰφνιδία. Ὁ ἄνεμος ἀνήγειρε συστρέφων τὸν κοινορτόν, ὑπὸ τὸ νέφος τοῦ ὁποῦ ἐκαλύφθη ἡ πόλις ὡς ὑπὸ ὀμίχλης. Σχεδὸν ἀμέσως ἤρχισαν νὰ πίπτουν σταγόνες βροχῆς παχεῖαι. Ὅπου φύγη-φύγη. Αἱ αἰθουσαι τῶν καφενεῶν ἐπληρώθησαν ἀμέσως μέχρις ἀσφυξίας· τὰ καθίσματα ἀφέθησαν ἔρημα, οἱ περιπατηταὶ ἐτύπονον ὅπου εὗρισκαν· αἱ παραστάσεις διεκόπησαν καὶ οἱ θεαταὶ ἐπλημύρισαν τὴν σκηνὴν ἢ ἐζήτησαν καταφύγιον ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ προσκαίρου καφενεῖου τοῦ θεάτρου. Ἐκεῖ— μέσα δευτέρα παράστασις· γέλωτες, ἀστεῖα, εὐτυχῆς συνωστισμός, ὑπενθυμίζων τὴν Χρυσὴν Βροχὴν τοῦ κ. Καρκαβίτσα. Εἰς τὴν σκηνὴν ἡ φύρακα τῶν ἠθοποιῶν καὶ ὁ φόβος, κινδυνεύοντων νὰ ἐπιστρέψουν εἰσπράξεις λαμπράς. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἡ βροχὴ ἔπαυσε, τὸ νέφος παρήλθεν, ἡ ὄρμη τοῦ ἀνέμου ἐκόπασε, καὶ ἡ αὐλαία ἀνεπετάσθη ἐκ νέου. Καὶ ἐξηκολούθησαν μὲν καὶ ἐτελείωσαν τὰ θεάματα πρὸ τῶν τολμηροτέρων θεατῶν, — διότι πολλοὶ ἔκριναν φρόνιμον νὰ ἐπιστρέψουν εἰς τὰς οἰκίας των, — ἀλλ' ὁ ἄνεμος ἔπνεεν ὅλην τὴν νύκτα ψυχρὸς τόσον, ὥστε οἱ ἀργὰ ἐπιστρέφοντες Ἀθηναῖοι καὶ βίγουντες ὑπὸ τὰ ἐλαφρά των ἐνδύματα ἔλεγον περιλύπως καὶ ἀπελπιστικῶς:

— Ἄντιο, καλοκαίρι!

Ἀγχοφόροι καὶ κάρρα γεμάτα ἔπιπλα· τὸ συνηθέστερον θέαμα αὐτὰς τὰς ἡμέρας εἰς τοὺς δρόμους τῶν Ἀθηνῶν. Πρῶτῃ Σεπτεμβρίου, γενικὴ μοιτειεσία. Ἐσπευσαν καὶ φέτος νὰ ὑποκύβουν εἰς τὸ ἔθιμον ὄλοι ὅσοι δὲν ἔχουν τὴν μεγάλην εὐτυχίαν νὰ εἶνε ἰδιοκτῆται καὶ νὰ ἔχουν μόνιμον κατοικίαν. Κίνησις πάλιν μεγάλη, ταραχὴ, φύρια, συγχύσεις, παρεξηγήσεις καί:

Κατρακνυλῶ ὁ τέτταρτος κ' εὐρίσκει τὸ καπὰν κατὰ τὸν Σουρῆν. Τὸ ἐξαιρετικὸν τὸ ὅποιον παρετηρήθη φέτος εἶνε ὅτι πολλὰ τῶν εἰς τὰς κεντρικὰς ὁδοὺς οἰκημάτων ἔρειναν ξένοι, ἐνῶ ἀπεναντίας ἐνοικίωσθησαν ὄλα τὰ εἰς ἀποκεντρους συνοικίας. Τοῦτο ὀφείλεται κάπως εἰς τὴν πληθὺν τῶν νέων οἰκοδομῶν, ἀλλ' ἀπεδόθη καὶ εἰς τὴν οἰκονομικὴν δυσπραγίαν, ἢ ὅποια πολλοὺς ἠνάγκασε ἀφήσουν τὰς πολυδαπάνους οἰκίας,